

ZOO LIBEREC

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2000

THE ANNUAL REPORT 2000
ZOOLOGICAL GARDEN LIBEREC
CZECH REPUBLIC

Otevírací doba:

duben – září 8 – 18 hodin
říjen – březen 8 – 17 hodin

Krmení lachtanů:

duben – listopad 10,30 a 15,30
prosinec – březen 10,30 a 15,00

Foto: IVDr. Josef Janeczek, Lada Sedláčková,
Miloslav Káňk

© Anotace: IVDr. Josef Janeczek, 2001, <http://www.zoo-liberec.cz>

Výroční zpráva 2000

Vydala Zoologická zahrada Liberec

Redakce: IVDr. Josef Janeczek

Redakce: Lada Sedláčková

Náklad: 700 ks

pelikán bílý
White pelican

tučňák Humboldtův
Humboldt penguin

výběh šimpanzů
outside enclosure
for chimpanzees

Obsah

Personální obsazení	4
Úvod	5
Resume	6
Přehled chovatelské činnosti v roce 2000	7
Stav chovaných zvířat v ZOO Liberec k 31. 12. 2000	8
EEP - evropský záchranný chovatelský program	10
Seznam zvířat v ZOO	11
Chov a rozmnožování šimpanzů v ZOO Liberec	20
The breeding and reproduction of chimpanzees in Liberec ZOO	22
Veterinární péče v ZOO Liberec v roce 2000	24
Významné návštěvy v ZOO Liberec v roce 2000	26
Návštěvnost ZOO	27
Nejvýznamnější akce	28
Propagace Zoologické zahrady Liberec	30
Nové formy prezentace ZOO Liberec	32
Výstavba, údržba a rozvoj ZOO Liberec v roce 2000	34
Ekonomika ZOO	36
Ekonomika Zoologické zahrady Liberec od roku 1991 do roku 2000	37
Dárci a sponzoři 2000	38

1.1 nosorožec tuponosý
White rhino

Foto na titulní stránce - Pavilon tropů otevřen dne 24. 5.; 1.1 zoborožec filipínský
Photo on the front-page - the Tropical pavilion opened on the 24th May; 1.1 Great Philippine Hornbill

Zoologická zahrada Liberec

Masarykova 1347 / 31
460 01 Liberec 1

Telefon: 048 / 271 06 16 - ústředna (Switchboard)
271 06 17

271 29 82 - technicko-provozní úsek
(Technical and operational section)

271 04 38 - sekretariát ředitele ZOO
(Secretariat of the director of the ZOO)

Fax: 048 / 271 06 18

E-mail: info@zoo.lbc.cz

Http: www.zooliberec.cz

IČO: 079651

Personální obsazení (Personal staff):

RNDr. Josef Janeček	- ředitel ZOO Liberec (Director)
Nadězda Dvořáčková	- sekretářka ředitele (Secretary of the Director)
Renata Zitová	- obchodní referent (Trade Department)
Lada Sedláčková	- propagace a ekologická výchova (Education and Public Relations Department)
Ing. Jindřiška Skřivánková	- zoolog (Zoologist)
Jaroslava Čermáková	- ekonom (Economist)
Hana Hřebenová	- personalistika, ekonomika práce (Personal Department)
Hedvika Poláchová	- účetní (Financial accountant)
Josef Semirád	- provozně-technický úsek (Technical Department)
Stanislav Jira	- provozně-technický úsek, investice (Technical and operational section, Investment)

Ostatní zaměstnanci (Other employees):

Zoologický úsek	- 23 osob
Technický úsek	- 20 osob
Ekonomický a hospodářský úsek	- 7 osob
Středisko služeb pro návštěvníky	- 8 osob
Celkový počet zaměstnanců	- 68 osob

Privátní veterináři (Privat veterinary surgeons):

MVDr. Vladimír Jurek
MVDr. Martin Křeš
MVDr. David Nejedlo

Vážení přátelé,

předkládáme Vám zprávu o činnosti ZOO Liberec za rok 2000. Zvýšením tržeb včetně vysoké aktivity při získávání sponzorských darů bylo dosaženo rekordních vlastních příjmů, a poprvé v historii ZOO byla překročena částka 20 mil. Kč. Soběstačnost ZOO Liberec činí 55,7 %.

Za nejvýznamnější událost považujeme otevření a zpřístupnění Pavilonu tropů pro návštěvníky. Pavilon je osázen tropickou vegetací a obohacen o umělé skály, vodopády, jezírka, protékající potok. Ze zvířat zde umístěných převažují ptáci, ale jsou tu i zástupci plazů a savců. Z nových druhů jsou v pavilonu chováni zoborožci filipínské, korunači červenoprší, tamarini pinčí a další zvířata. Těto významné události byli přítomni zástupci města Liberec, ředitelé českých a slovenských zoologických zahrad se svými zástupci a další významné osobnosti.

Druhou důležitou událostí v oblasti rozvoje ZOO bylo zahájení výstavby pavilonu šelem včetně velkého proskleného výběhu. Mimo jiné byla také provedena generální oprava výběhů velbloudů a zeber, kde bylo mnohé uděláno pro pohodu zvířat, ale také pro změnu estetického ztvárnění dané oblasti.

Za nejvýznamnější chovatelské úspěchy považujeme odchov samice osla somálského, samice pižmoně severního a samice žirafy Rothschildovy, třech samic kozorožců dagestánských, ale také tři samců a jedné samice antilop koňských, páru makaků lvích a dalších zvířat.

Můj studijní pobyt v největších čínských zoologických zahradách uskutečněný na pozvání Čínské Asociace zoologických zahrad v loňském roce vyústil ve velice přátelské vztahy a vzájemnou spolupráci při záchranných chovech ohrožených druhů zvířat. V letošním roce představitelé Čínské Asociace zoologických zahrad na oplátku navštívili naši ZOO. Následně jsme pak uzavřeli písemnou smlouvu o vzájemné výměně zvířat a v roce 2001 bude zahájena realizace této spolupráce.

Na základě přijetí ZOO Liberec do Světové organizace zoologických zahrad - WZO, a zařazení se tak mezi 150 nejvýznamnějších zoo světa, jsem se zúčastnil zasedání tohoto vrcholného orgánu světových zoo konaného v Palm Desert, USA-Kalifornie. Měl jsem zde příležitost představit naši ZOO prostřednictvím diapozitivů. Především kolekce chovaných zvířat a podmínky, ve kterých jsou zvířata chována, byly na tomto zasedání vysoce hodnoceny, a naši zoologické zahradě se tak otevřely nové možnosti spolupráce a kooperace v oblasti chovatelské činnosti v rámci zoologických zahrad celého světa.

Významnou součástí činnosti liberecké zoologické zahrady v oblasti propagace je prezentace na internetu. Považuji za velice důležité zřízení našich internetových stránek, a představit tak široké veřejnosti krásu a život zvířat umístěných do budovaných moderních expozic odpovídajících potřebám chovaných zvířat, i vysokým estetickým nárokům návštěvníků. Prezentace ZOO Liberec získává měsíc od měsíce stále více návštěvníků internetových stránek.

Dovolu mi, abych touto cestou poděkoval všem, kteří se na úspěchu zoologické zahrady podíleli. Především bych chtěl poděkovat vedení a zástupitelům Města Liberec, zaměstnancům ZOO, sponzorům, přátelům a všem našim příznivcům.

RNDr. Josef Janeček
ředitel ZOO Liberec

Dear friends,

we present to you a report of the activities of the Liberec ZOO in the year 2000. Record breaking income has been achieved by increasing sales and activities in acquiring sponsor donations. The amount of 20 mil. CZK has been exceeded for the first time in the history of the Liberec ZOO. The self-sufficiency of the Liberec ZOO constitutes 55.7%.

We consider the opening and access of the Tropical pavilion for visitors to be the most significant event. This pavilion has been planted with tropical vegetation, it is enriched with artificial rocks, waterfalls, small lakes and the stream runs through it. The birds dominate the pavilion, but there are representatives of reptiles and mammals here as well. From the new species there are Great Philippine Hornbills, Sheepmaker's pigeons, Cotton-topped tamarins and other animals kept in this pavilion. Deputies of the Municipal authority, directors of the Czech and Slovak Zoos with their representatives and other VIPs attended this significant event.

The start of construction of the pavilion for big cats including the big glassed-in outside enclosure was the next important event in the field of development of the ZOO.

Besides that there has been made a general repair of the outside enclosures for camels and zebras, where a lot of work has been done for the welfare of animals, but also for a change of aesthetic view of that area.

We consider births of the female Somali Wild Ass and the female Muskox, the female Rothschild Giraffe, three female East Caucasian Turs and also three male and one female Roan antelopes, a pair of Lion-tailed macaques and other animals to be the most significant breeding achievements.

My educational stay in the biggest Chinese Zoos realized upon the invitation of the Chinese Association of Zoological Gardens last year resulted in a very friendly partnership and mutual cooperation in the breeding programs for endangered species. In return the Deputies of the Chinese Association of Zoological Gardens visited our ZOO this year. Consequently we concluded the Animal Exchange Contract in writing and the realization of this cooperation will start in the year 2001.

Following the admission of the Liberec ZOO into the World Zoo Organisation - WZO (including 150 most significant ZOOs in the world) I took part in the Conference of this supreme body of world ZOOs in Palm Desert, USA-California. I had a possibility to introduce our ZOO through slides. Above all the collection of animals and conditions for the breeding of animals have been highly appreciated. New possibilities of partnership and cooperation in the field of breeding activity within ZOOs of the whole world have been opened for our ZOO.

The presentation on the Internet is the significant part of the activity of the Liberec Zoological Garden in the field of publicity. I consider the establishment of our websites to be very important for introduction of beauty and life of animals, being placed in modern facilities corresponding to needs of animals kept and to high aesthetic needs of visitors, to the general public as well. The Liberec ZOO presentation has been obtaining still more and more Internet website visitors from month to month.

Please let me thank all who have contributed to the success of our ZOO. Above all I would like to thank the management and representatives of the Liberec Municipal Authority, sponsors, friends and all our fans.

Dr. Josef Janeček

RNDr. Josef Janeček
Director of the Liberec ZOO

Chovatelská činnost a pracovní úsilí bylo hlavně zaměřeno a směřováno ke zpřístupnění nového "PAVILONU TROPŮ" návštěvníkům.

Byly provedeny úpravy vnitřních a venkovních voliér, instalovány parkovy, huizdní budky, vysazena vegetace. Poté byla do pavilonu nastěhována zvířata. V pavilonu tropů je celkem umístěno 120 zvířat, představitelů živočichů žijících v tropickém pralesi.

samička osla somálského narozena dne 21. 6.
female Somali wild ass born on the 21. June

Dominují zde ptáci v počtu 17 druhů a 45 kusů, plazi v počtu 5 druhů a 22 kusů, savci v počtu 2 druhy a 5 kusů, 2 druhy ryb v počtu 48 kusů. Do volného prostoru pavilonu byl vypuštěn 3,3 holub nikobarský a 1,1 holub pestrý. Po dostatečném vzrůstu a zesílení vegetace budou do volného prostoru pavilonu tropů postupně vypuštěny další druhy ptáků.

Kolekce chovaných zvířat se rozšířila o 1,1 zoborožce filipínské (hnědavé) a 1,1 korunáče červenoprsé (korunáč Scheepmakerův) - chováni v zoologických zahradách ČR poprvé. Jsou umístěni v pavilonu tropů.

Na rekonstruované chovné zařízení Labutí jezírko byli opět vypuštěni vodní ptáci. V roce 2000 se splnil náš předpoklad o navrácení ledňáčka říčního do údolí Labutího jezírka v areálu zoologické zahrady po výstavbě kanalizační stoky K 13 a po vyčištění nánosů a opravách vodní plochy.

V roce 2000 se v Zoologické zahradě Liberec narodilo 79 mláďat, odchováno jich bylo 68. Úvádíme vzácné odchovy: 0,1 žirafa Rothschildova, 1,1 makak lvi, 2,1 antilopa koňská, 2,1 buvolce běločelý, 4,0 zebra Chapmanova, 0,1 velbloud dvouhřbý, 0,3 kozorožec dagestánský, 2,2 koza šrouborohá, 0,1 osel somálský a další.

Výměny zvířat: za čápa bílého jsme ze ZOO Zürich získali 0,0,2 sojka kápovitá, 1,1 ostnák jihoamerický, 0,0,2 strnadek šafránový a 1,1 aguti zlatý do nového pavilonu tropů, za 4 tučňáky Humboldtovy jsme ze ZOO Barcelona získali holuby nikobarské a ibise posvátné.

Následkem dlouhodobého onemocnění samičky Vanilky ze šimpanzích dvojčat, jsme požádali o pomoc největší evropský primatologický ústav v Göttingenu - SRN o pomoc. Odborní pracovníci Primatologického ústavu přijeli do naší zoologické zahrady. Po vyšetření zvířete na místě a vzájemně dohodě byla šimpanzí samička převezena do výše zmíněného ústavu. Po důkladném ústavním vyšetření bylo zjištěno nezvratné onemocnění centrální nervové soustavy. Vzhledem k nesmírným bolestem zvířete následkem čehož bylo odmítnutí potravy, ztráta pohyblivosti a komunikace, byla ústavem provedena eutanázie. Pitvou zvířete byla potvrzena správnost rozhodnutí. Transport zvířete do SRN a mimořádně náročná vyšetření byly ústavem provedeny zcela zdarma. Získaný materiál byl ústavem využit k vědeckým účelům v zájmu zkvalitnění péče o tento druh. Dále došlo k úhynu žirafy Rothschildovy následkem traumatu.

Zoologická zahrada Liberec chová 158 druhů zvířat v počtu 1038 zvířecích jedinců. Hodnota chovaných zvířat v evidenčních cenách je 16 654 751,- Kč.

Stav chovaných zvířat v ZOO Liberec

k 31. 12. 2000

(Census of Animals)

		ks	druhy
Saveci	Mammals	435	48
Ptáci	Birds	451	87
Plazi	Reptiles	32	11
Ryby	Fish	120	12
Celkem	Summary	1038	158

Zoologická zahrada Liberec je specializována na chov vzácných, ve volné přírodě ohrožených druhů zvířat.

Druhy vedené v mezinárodních plemenných knihách - ISB

Karakal (*Caracal caracal*)
Lachtan hrivnatý (*Otaria byronia*)

Druhy významné nebo ohrožené druhy zvířat - RDB

Čírka dvouskvrtná (<i>Anas formosa</i>)	Jaguár (<i>Panthera onca</i>)
Jaguár, černá forma (<i>Panthera onca</i>)	Kasuár přílbový (<i>Casuarus casuaris</i>)
Lori žlutohrbetý (<i>Lorius garrulus</i>)	Orel bělobřichý (<i>Haliaeetus leucogaster</i>)
Orel jasnohlasý (<i>Cuncuma vocifer</i>)	Orel královský (<i>Aquila heliaca</i>)
Orel stepní (<i>Aquila rapax</i>)	Pekari páskovaný (<i>Dicotyles tajacu</i>)
Šimpanz (<i>Pan troglodytes</i>)	Tahr himálajský (<i>Hemitragus j. jemlahicus</i>)
Tukan rudozobý (<i>Ramphastos tucanus</i>)	Tygr indický - bílá forma (<i>Panthera tigris tigris</i>)

Chov ohrožených druhů světové fauny (CITES)

Ara ararauna (<i>Ara ararauna</i>)	Ara zelenokřídý (<i>Ara chloroptera</i>)
Anakonda žlutá (<i>Eunectes notaeus</i>)	Hroznýš královský (<i>Boa constrictor</i>)
Ibis rudý (<i>Eudocimus ruber</i>)	Jeřáb panenský (<i>Anthropoides virgo</i>)
Kakadu nabolící (<i>Cacatua sanguinea</i>)	Karančo jižní (<i>Polyborus plancus</i>)
Lvhart (<i>Panthera pardus</i>)	Lori mnoh. zelenopáskový (<i>Trichoglossus h. haematodus</i>)
Loskuták posvátný (<i>Gracula religiosa</i>)	Orel bělohlavý (<i>Haliaeetus leucocephalus</i>)
Papoušek šedý (<i>Psittacus erithacus</i>)	Pavián pláštík (<i>Papio hamadryas</i>)
Plameňák chilský (<i>Phoenicopterus chilensis</i>)	Plameňák růžový starosvětský (<i>Phoenicopterus ruber roseus</i>)
Sovice sněžná (<i>Nyctea scandiaca</i>)	Vasa velký (<i>Coracopsis vasa</i>)
Zoborožec filipínský (<i>Buceros hydrocorax</i>)	

Chov zvláště chráněných živočichů podle zákona č. 114/1992 Sb., a zapojení ZOO do záchranných programů a programů péče o vybrané druhy těchto živočichů

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)
Hohol severní (*Bucephala clangula*)
Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*)
Krahovec obecný (*Accipiter nisus*)
Krkavec velký (*Corvus corax*)
Kulišek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)
Kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*)
Luňák červený (*Milvus milvus*)
Orel křiklavý (*Aquila pomarina*)
Orel skalní (*Aquila chrysaetos*)
Rys ostrovid (*Lynx lynx*)
Sova pálená (*Tyto alba*)
Sýc rousný (*Aegolius funereus*)
Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)
Výr velký (*Bubo bubo*)
Žrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*)
Želva bahenní (*Emys orbicularis*)

antilopy královské
Boon antelope

Do servisní činnosti zoologické zahrady patří i péče o zvířata zahavená státem a péče o handicapované živočichy, kteří k nám byli doneseni našimi spoluobčany. V roce 2000 k nám bylo doneseno 19 druhů zvířat v počtu 37 kusů, převážně poštolek obecných a kaňat lesních. Po veterinárním ošetření a zlepšení zdravotního stavu bylo 5 kusů vráceno zpět do přírody. Některé živočichy se nepodařilo zachránit, další živočichové, pokud nebyli předáni Stanici pro handicapované živočichy, zůstávají v péči naší ZOO.

bazen lachtanů hrivnatých
swimming-pool of seals

Seznam zvířat v ZOO

SAVCI (Mammals)

Druh	Slav	Odchov	Učyn	Přichod	Odchod	Slav
Antilopa konška	2.4	3.1	1.0			4.5
Hippotragus equinus						0.0
Axis axis	1.3	1.1	1.1		1.3	0.0
Bongo lesní	2.3	0.1	0.1			2.3
Tragelaphus euryceros						0.1
Buvolec beloečý	1.4	2.2	0.1			3.5
Damašbicus pygargus philippii						1.2
Dikobraz srstnatonosý						1.2
Hystrix indra						1.0
Fretka	1.0		1.0			0.0
Musseta putorius furo						3.0
Gibon černý						1.1
Hylobates concolor						1.1
Gepard sibiřský						2.2
Irbis						0.1
Jaguar	0.1					0.1
Panthera onca						1.1
Jaguar-černá forma						0.1
Panthera onca						0.1
Karakal						0.1
Laracal caracal						1.4
Koza domácí	1.4	2.5		2.5		1.4
Capra aegagrus f. hircus						2.3
Koza sřouboroha						1.1
Capra falconeri						2.2
Kozorožec dagestánský	8.6	0.3				8.9
Capra cylindricornis						2.2
Křecík dzungarský						1.2
Lachian hrivnatý						2.3
Ovária byronia						0.1
Lama krotka						2.3
Lama guanicoe felama						0.1
Levhart skvrnitý						0.1
Panthera pardus						

Slav 1. 1. 2000
 Odchov
 Učyn
 Přichod
 Odchod
 Slav 31. 12. 2000

EFP

Drůky vedené v evropském záchranném chovatelském programu EFP (European Endangered Species Program) a v evropských plemenných knihách - ESB (European Studbook)

1. Amazona viridigenalis						
2. Antilopa konška						
Hippotragus equinus						
Tragelaphus euryceros						
Bongo lesní						
4. Buvolec beloečý						
Damašbicus pygargus philippii						
Buceros bicornis						
Hylobates concolor						
Actinoryx jubatus						
Galoenas neobarata						
Epicrates angulifer						
10. Irbis						
11. Kakadu molucký						
Caclia moluccensis						
12. Kakadu palmový						
Probosciger aterrimus						
Sarcornis papa						
Vultur gryphus						
Goura schaeppackeri						
Capra cylindricornis						
17. Kozorožec dagestánský						
18. Makak bílý						
19. Mandriř rýhovitý						
Rhinoceros unicornis						
20. Nosorožec indický						
Ceratotherium simum simum						
21. Nosorožec japonský jizim						
22. Orangutan sumaterský						
Pongo pygmaeus abelii						
23. Orel kamčatský						
Haliaeetus pelagicus						
24. Orel mořský						
Haliaeetus barbatulus						
25. Orlop bradavý						
26. Osel somálský						
Equus africanus somaliensis						
27. Pizmon severní						
Orybos moschatulus						
28. Slon africký						
29. Slon bengálský						
30. Tamarin pinet						
Saguinus oedipus						
31. Tachak Humboldtův						
Spheniscus humboldti						
32. Tukan obrovský						
33. Ziráfa Rothschildova						
Giraffa c. rothschildi						

Formule červenoprsý
Sheepmaker's pigon

SAVCI (Mammals)

Druh	Stav 1. 1. 2000	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 2000
Makak lvi	5,8	1,1				6,9
Macaca silenus						
Mandrill	2,2					2,2
Mandrillus sphinx						
Morče domácí	4,31,20				4,0	10,41
Cavia aerea						
Muntžak malý	2,1					2,1
Muntiacus reevesi						
Myš bodlinatá	3,0		1,0			2,0
Acomys cahirinus						
Myš laboratorní	5,40	16,44				21,84
Mus musc. var. alba						
Mýval severní	1,1					1,1
Procyon lotor						
Nosorožec indický	1,0					1,0
Rhinoceros incornis						
Nosorožec tuponosý jižní forma	1,1					1,1
Ceratotherium simum simum						
Orangutan sumaterský	1,1					1,1
Pongo pygmaeus abelii						
Osel somálský	2,2	0,1				2,3
Equus afric. somaliensis						
Osmák degu	2,3		1,0			1,3
Octodon degus						
Pavián plástíkový	8,8,3	2,0,1	1,0		1,1	8,7,4
Papio hamadryas						
Pekari páskovaný	1,1					1,1
Pecari tajacu						
Přízmoň	1,1	0,1				1,2
Ovibos moschatus						
Pískomil mongolský	5,6	0,5				5,11
Meriones unguiculatus						
Pony shetlandský	3,3	1,0			2,1	2,2
Equus caballus f.caballus						
Potkan laboratorní	14,56		2,8			12,48
Rattus norvegicus var.alba						
Rys ostrovid	1,1					1,1
Lynx lynx						
Slon africký	0,1					0,1
Loxodonta africana						

SAVCI (Mammals)

Druh	Stav 1. 1. 2000	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 2000
Slon indický	0,2					0,2
Elephas maximus						
Šimpanz	7,5		0,1			7,4
Pan troglodytes						
Tahr himálajský	2,3					2,3
Hemitragus jemlahicus						
Tamarin piňčí	0,0	0,1	0,1	1,2		1,2
Saguinus oedipus						
Tygr indický-bílá forma	1,1					1,1
Panthera t.tigris						
Velbloud dvouhrbý	2,6	0,1			1,2	1,5
Camelus ferus bactrianus						
Zebra Chapmannova	3,6	4,0	0,1		4,1	3,4
Equus b.chapmanni						
Žirafa Rothschildova	3,3	0,1	0,1		2,0	1,3
Giraffa c.rothschildi						

orlosap bradavý
Bearded Vulture

1,1 orol kumčotský
Steller's sea eagle

Druh	1. 1. 2000					31. 12. 2000				
	Stav	Odchov	Uhyn	Příchod	Odchod	Stav	Odchov	Uhyn	Příchod	Odchod
Amazona zelenohlí	1,0					1,1				
Amazona viridigenalis										
Amazona zltohl.panamský	0,2					0,2				
Amazona ochr.panamensis										
Ara araruna	5,2					5,2				
Ara araruna										
Ara chloroptera	6,6	2,1	1,1		1,0	6,6				
Berneska kanadská	15,1		0,0,1			15				
Branita canadensis										
Berneska bělohlt	3,0		1,1	3,0	1,2	2,3				
Branita leucopsis										
Čap bílý	2,1				2,0	0,1				
Ciconia ciconia										
Čap černý	1,0				1,0					
Ciconia nigra										
Čirka srpoperá	0,0		0,1		2,2	2,1				
Anas falcata										
Čirka dvouskrvná	0,0		2,2		2,2					
Anas formosa										
Čirka rudozobá	0,0		1,1		1,1					
Anas erythrorhynchos										
Dvojzobozec indický	1,0				1,0					
Buceros bicornis										
Emu hnědý	1,1				1,1					
Promatias novaehollandiae										
Holub pestrý	0,0		1,1		1,1					
Geotrygon versicolor										
Holub níkobarský	0,0		3,3		3,3					
Calocenas nicobarica										
Hohol severní	1,1		1,0		0,1					
Bucephala clangula										
Husa běločelá	1,0				1,0					
Anser albifrons										
Husa čísařská	2,1		0,1		3,1					
Anser canagicus										
Husa velká	1,0				1,0					
Anser anser										
Husa magelánská	1,1				1,1					
Chloephaga picta										

PTAČI (Aves)

Druh	1. 1. 2000					31. 12. 2000				
	Stav	Odchov	Uhyn	Příchod	Odchod	Stav	Odchov	Uhyn	Příchod	Odchod
Husice hlísti	2,2					2,2				
Tadorna tadorna										
Husice rajska	1,1					1,1				
Tadorna variegata										
Husice australská	1,1					1,1				
Tadorna tadornoides										
Hlíst posvátný	2,1					2,1				
Threskiornis aethiopicus										
Hlíst rudý	1,2		0,1			1,2				
Eudocimus ruber										
Jetáb panenský	1,1		0,1			1,1				
Anthropoides virgo										
Jetáb lesní	4,4		0,1		2,2	4,4		0,1		2,2
Accipiter gentilis										
Kachnička karolínská	6,6	0,0,8	1,0,2		2,2	6,7				
Aix sponsa										
Kachnička mandarňská	3,3		2,2		1,0	4,5				
Aix galericulata										
Kachna bahamská	1,2					1,2				
Anas bahamensis										
Kachna divoká	20,30		10,0		0,50	30,30				
Anas platyrhynchos										
Kachna pízmová domácí	4,8		0,1		2,7	2,0				
Carina moschata f.domestica										
Kajka mořská	0,0		0,1		2,2	2,1				
Somateria mollissima										
Kakadu náholetí	1,1					1,1				
Caratua sanguinea										
Kakadu palmový	2,0					2,0				
Probosciger aterrimus										
Kakadu mlhický	0,0		1,1			1,1				
Caratua moluccensis										
Kasuar příbový	1,1					1,1				
Casuarus casuarus										
Krahujec obecný	0,2		0,1			0,1				
Accipiter nisus										
Kondor královský	0,1				1,0	1,1				
Sarcorhamphus papa										
Kondor velký	1,1					1,1				
Vultur gryphus										

PTAČI (Aves)

PTÁCI (Aves)

Druh	Stav 1. 1. 2000	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 2000
Káně lesní	1,3				0,1	1,2
Buteo buteo						
Kalous ušatý	1,0			0,0,2		1,0,2
Asio otus						
Karančo jižní	1,1					1,1
Polyborus plancus						
Kulišek nejmenší	0,0,1					0,1
Glaucidium passerinum						
Kur domácí-chabo	1,0		1,0			0,0
Gallus gallus f. domestica						
Korela chocholátá	2,2		2,2			0,0
Nymphicus hollandicus						
Korunáč červenoprský	0,0			1,1		1,1
Goura Scheepmakeri						
Krkavec velký	1,1			0,1	1,1	0,1
Corvus corax						
Křepel vírzinský	1,0		1,0			0,0
Colinus virginianus						
Kvakoš noční	1,2		0,1			1,1
Nycticorax nycticorax						
Labuť černá	2,0			0,1	1,0	1,1
Cygnus atratus						
Labuť velká	0,1			4,0		4,1
Cygnus olor						
Leskoptev tříbarvá	0,1		0,1			0,0
Spreo superbus						
Lori mnoh. zelenopáskový	4,2		3,0			1,2
Trichoglossus h. haematodus						
Lori žlutohřbetý	1,0					1,0
Lorius garrulus						
Loskuták posvátný	0,0			0,0,2		0,0,2
Gracula religiosa						
Luňák červený	1,1					1,1
Milvus milvus						
Morčák bílý	1,1					1,1
Mergus albellus						
Morčák velký	0,0			1,1		1,1
Mergus merganser						
Orel bělobřichý	1,1					1,1
Haliaeetus leucogaster						

PTÁCI (Aves)

Druh	Stav 1. 1. 2000	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 2000
Orel bělohlavý	2,3	1,1			0,1	3,3
Haliaeetus leucocephalus						
Orel jasnohlasý	1,1					1,1
Cuncuma vocifer						
Orel kamčatský	3,3					3,3
Haliaeetus pelagicus						
Orel mořský	2,4			2,0		4,4
Haliaeetus albicilla						
Orel královský	1,1					1,1
Aquila heliaca						
Orel křiklavý	1,1					1,1
Aquila pomarina						
Orel skalní	2,1					2,1
Aquila chrysaetos						
Orel stepní	4,3			0,1	1,0	3,4
Aquila rapax						
Orlosup bradatý	1,1					1,1
Gypaetus barbatus						
Ostnák jihoamerický	0,0		1,0	1,1		0,1
Jacana jacana						
Papoušek různobarvý	1,1					1,1
Eclectus roratus						
Papoušek senegalský	0,1		0,1			0,0
Poicephalus senegalus						
Papoušek vlnkovaný	2,0		1,0			1,0
Melopsittacus undulatus						
Papoušek šedý	1,0					1,0
Psittacus erithacus						
Páv korunkatý	2,5					2,5
Pavo cristatus						
Perlička kropenatá	1,0		1,0			0,0
Numida meleagris f.domestica						
Pelikán bílý	3,5,1					3,5,1
Pelecanus onocrotalus						
Plameňák chilský	3,0		1,0			1,1
Phoenicopterus chilensis						
Plameňák kubánský	8,8					8,8
Phoenicopterus ruber ruber						
Plameňák růžový starosvětský	3,3					3,3
Phoenicopterus ruber roseus						

PTÁCI (Aves)

Druh	Stav 1. 1. 2000	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 2000
Poštolka obecná	3,2				1,0	2,2
Falco tinnunculus						
Racek stříbřitý	4,8,4	0,0,2	0,1		0,0,6	4,7
Larus argentatus						
Rosela Pennantova	1,0					1,0
Platycecerus elegans						
Sup hnědý	0,1		0,1			0,0
Aegyptius monachus						
Sojka kápořitá	0,0			0,0,2		0,0,2
Cyanocorax chrysops						
Sova pálená	1,2					1,2
Tyto alba						
Štrnaded safránový	0,0			0,0,2		0,0,2
Sicalis flaveola						
Sovice sněžná	2,2	2,2,1			1,1	3,3,1
Nyctea scandiaca						
Sýc rousný	0,0,1					0,1
Aegolius funereus						
Tučňák Humboldtův	5,5,4	0,0,4	0,1		0,1,3	5,3,5
Spheniscus humboldti						
Tukan rudozobý	0,0			1,1		1,1
Ramphastos tucanus						
Tukan obrovský	0,0			1,1		1,1
Ramphastos toco						
Vasa velký	1,1					1,1
Coracopsis vasa						
Výr velký	3,2,1	3,0				6,2,1
Bubo buho						
Zoborožec filipinský	0,0			1,1		1,1
Buceros hydrocorax hydrocorax						
Zrzhlávka rudozobá	2,2					2,2
Netta rufina						

PLAZI (Reptiles)

Druh	Stav 1. 1. 2000	Odchov	Úhyn	Příchod	Odchod	Stav 31. 12. 2000
Anakonda žlutá	0,1					0,1
Eunectes notaeus						
Hroznýš královský	0,1					0,1
Boa constrictor						
Hroznýšovec kubánský	1,1					1,1
Epicrates angulifer						
Kajman hladkočelý	0,0		1,1	1,1		0,0
Paleosuchus palpebrosus						
Scink pralesní	1,2		0,1			1,1
Tiliqua gerrardi						
Užovka červená	2,0					2,0
Elaphe guttata						
Užovka černá	0,0,1					0,0,1
Elaphe obsoleta						
Želva bahenní	0,0,1					0,0,1
Emys orbicularis						
Želva nádherná	2,3		0,0,2	0,0,11		2,3,9
Trachemys scripta elegans						
Želva vroubená	1,0				1,0	0,0
Testudo marginata						
Želva žlutohnědá	0,3					0,3
Testudo graeca						
Želva zelenavá	0,0			2,2,1		2,2,1
Testudo hermanni						
Želva čtyřprstá	0,0			3,0		3,0
Testudo horsfieldi						
Želva ostruhatá	0,0			1,1		1,1
Geochelone sulcata						

RYBY (Pisces)

Jeseter velký	0,0		0,0,5	0,0,5		0,0,0
Acipenser sturio						
KOI kapr	0,0		0,0,1	0,0,43		0,0,42

Vysvětlivky: 1,0 samec; 0,1 samice; 0,0,1 neurčené pohlaví

Chov a rozmnožování šimpanzů v ZOO Liberec

RNDr. J. Janeček, Ing. J. Skřivánková, Dr. M. Vančatová
ZOO Liberec, Katedra biologie Pedagogické fakulty University Karlovy v Praze 1

Šimpanzi chováni v ZOO Liberec od r. 1964 do současnosti jsou uvedeni v Tab. 1. Za tuto dobu bylo v ZOO chováno celkem 25 šimpanzů, z toho 12 samců a 13 samic. Z přírody přišla celkem 4 zvířata, ostatní jsou narozeni v zajetí. Za celou dobu chovu byla 2 zvířata předána do jiného zařízení, 12 zemřelo, ostatní žijí dodnes. Do tohoto seznamu jsou zařazena zvířata, která přežila po porodu alespoň 1 den.

Mrtvě narozená zvířata a potraty jsou analyzovány zvlášť. V současné době v ZOO Liberec jsou chováni ve skupině 3 dospělí samci, 3 dospělé samice, 2 mláďata ve věku tři let (samci), a 1 samec ve věku osmi let. Zvlášť je chována samice (4 roky), a její bratr ve věku šesti let, kteří jsou odchováni ošetřovatelkou. Zatím nejdéle žila v ZOO samice Tereza, která zemřela ve věku 20 let, ale v současné době žije v ZOO samec Kongo, kterému je již 35 let.

Tabulka 1. Šimpanzi chováni v ZOO Liberec

Jméno	Pohlaví	Rok narození	Rok úmrtí	Věk úmrtí
1 Šaman	samec	1961*	**	
2 Lape	samice	1961*	1971	16 let
3 Valy	samice	1963	1977	14 let
4 Kongo	samec	1965*		
5 Tereza	samice	1972	1992	20 let
6 Zuzana	samice	1973	1989	16 let
7 Barborka	samice	1975*	1993	18 let
8 w/n.5***	samec	1976	**	
9 w/n.6***	samec	1983	1983	1 den
10 David	samec	1984		
11 Ingrid	samice	1984		
12 Kuba	samec	1985		
13 Jannis	samice	1986		
14 Tessan	samice	1986		
15 w/n.7***	samice	1987	1987	1 den
16 w/n.8***	samice	1988	1988	1 den
17 Tedy	samec	1992		
18 Helenka	samice	1993	1993	3 dny
19 Jimi	samec	1994		
20 w/n.9***	samec	1995	1995	1 den
21 Vanilka	samice	1996	2000	4 roky
22 Majoránka	samice	1996		
23 Johnny	samec	1997		
24 Timmy	samec	1997		
25 w/n.10***	samec	1998	1998	1 den

* - narozená v přírodě, ** - předaná do jiného zařízení, *** - beze jména (without name)

V Tab. 2 jsou data o jednotlivých porodech. V ZOO Liberec rodilo 8 samic, celkem bylo registrováno 21 porodů, z toho 4 potraty a 1 mládě bylo narozené mrtvé. V této ZOO byly první porody zaznamenány ve věku 9. - 11. let, s výjimkou samice Terezy. Ta porodila své první a jediné mládě ve věku 19. let. Protože ostatní samice v této skupině jsou relativně mladé a úspěšně se rozmnožují, doufáme, že další porody budou následovat.

Tabulka 2. Základní reprodukční parametry u samic.

Jméno	Počet porodů	Potrat/mrtvě narozené	Věk		Interval mezi porody		Pohlaví mláďete
			l.porod.	posl.porod.	min.	max.	
Lape	5	1/1	9 let	16 let	335 dní	34 měsíců	2/1/2
Valy	1	-/-	10 let	10 let			-/1/-
Tereza	1	-/-	19 let	19 let			1/-
Zuzana	6	2/1	10 let	15 let	277 dní	26 měsíců	2/2/2
Barborka	2	1/-	9 let	18 let		108 měsíců	-/1/1
Ingrid	4	-/-	10 let	14 let	375 dní	13 měsíců	3/2/-
Jannis	1	-/-	11 let	11 let			1/-
Tessan	1	-/-	11 let	11 let			1/-
<i>n</i>	<i>21</i>	<i>4/2</i>				<i>10</i>	<i>10/7/5</i>

V ZOO Liberec bylo v důsledku 21 porodů narozeno 22 mláďat. Celkem bylo narozeno 10 samců, 7 samic. V 5 případech nebylo možné určit pohlaví mláďete. V jednom případě bylo zaregistrováno narození dvojčat - jednovaječných samic. Jenom dvě poslední mláďata jsou odchována samicemi.

V Tab. 3 jsou uváděna data sezónnosti rozmnožování. Z 21 zaregistrovaných porodů jich bylo nejvíce zaznamenáno v říjnu. Výraznou sezónnost v rozmnožování jsme však nezaznamenali. Mláďata se rodí prakticky po celý rok.

Tabulka 3. Sezónnost rozmnožování šimpanzů.

Měsíce	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Liberec	3	3	3	1	2		1	1		4	1	2

Nejčastěji rodící samice ze ZOO Liberec rodila šestkrát, ale i u ní byly ve třech případech zaznamenány patologické porody: dvakrát - potrat, jednou - mrtvě narozené mládě. V ZOO Liberec jsme zaregistrovali narození dvojčat pouze jednou. U samice Ingrid to byl třetí porod. Narodila se dvě jednovaječná dvojčata - samice. Porod probíhal v noci a kolem 5. hodiny ránní se narodila dvojčata. Jako ve všech předchozích případech Ingrid nejevila zájem o mláďata. Obecně je nutné podotknout, že parametry, spojené s rozmnožováním šimpanzů v zajetí (první zduření genitální krajiny, první březost) se projevuje mnohem dříve, než v přírodě. Také přežití mláďat v podmínkách zoologických zahrad je vyšší, ale zásluhou umělého odchovu a veterinární kontroly.

Tato práce byla zčásti financována z grantu Grantové agentury České republiky projekty č. 206/96/0166 a 206/99/1697.

The breeding and reproduction of chimpanzees in Liberec ZOO

RNDr. J. Janeček, Ing. J. Skřivánková, Dr. M. Vančatová
ZOO Liberec and Dept. of Biology, Fac. of Education, Charles University in Prague 1

The chimpanzees have been bred in Liberec ZOO since 1964 (Tab.1). 25 chimpanzees, 12 males and 13 females were reared in Liberec ZOO in this period. Four animals were born in wild, all other animals were born in captivity. For the period of breeding, two animals were sent to other institutions, 12 died and the rest of animals is still living in Liberec ZOO. All the animals that had lived at least one day after the birth are included in this list. Dead-born animals and abortions are registered in other logbook. In this days three adult males, three adult females, two young males (3 years old) and one subadult males (8 years old) are reared in the group in Liberec ZOO. One female (4 years old) and her brother (6 years old) have been kept separated from the rest of the group because both of them has been grown by zookeeper. The female Tereza, who has died in age of 20 years, is the oldest female that lived in Liberec ZOO. The oldest male is Kongo who is 35 years old.

Table 1. Chimpanzees breeding in Liberec ZOO.

Name	Sex	Year of born	Year of death	Age of death
1 Šaman	male	1961*	**	
2 Lape	female	1961*	1971	16
3 Valy	female	1963	1977	14
4 Kongo	male	1965*		
5 Tereza	female	1972	1992	20
6 Zuzana	female	1973	1989	16
7 Barborka	female	1975*	1993	18
8 w/n.5***	male	1976	**	
9 w/n.6***	male	1983	1983	1 day
10 David	male	1984		
11 Ingrid	female	1984		
12 Kuba	male	1985		
13 Jannis	female	1986		
14 Tessan	female	1986		
15 w/n.7***	female	1987	1987	1 day
16 w/n.8***	female	1988	1988	1 day
17 Tedy	male	1992		
18 Helenka	female	1993	1993	3 days
19 Jimi	male	1994		
20 w/n.9***	male	1995	1995	1 day
21 Vanilka	female	1996	2000	4
22 Majoránka	female	1996		
23 Johnny	male	1997		
24 Timmy	male	1997		
25 w/n.10***	male	1998	1998	1 day

* - born in nature, ** - send to another institutions, *** - without name

The data about births are in Table 2. In Liberec ZOO births were registered from 8 females, the total number of births is 21. Four of them were abortions and one infant was born dead. In Liberec ZOO, the first birth has been registered in females between 9 - 11 years old. Female Tereza is the exception because she gave birth to her first infant in age 19 years. Because other females in the breeding group are relatively young and without any problem in the delivery of her new-borns we hope that there will be another births in this group in near future.

Table 2. Basic females reproductive parameters.

Name	Numb. Of births	Abort/died-born	Age of first birth (year)	Age of last birth (year)	Inter-birth interval min. max.	Sex of infant
Lape	5	1/1	9	16	335days 34months	2/1/2
Valy	1	-/-	10	10		-/1/-
Tereza	1	-/-	19	19		1/-/-
Zuzana	6	2/1	10	15	277days 26months	2/2/2
Barborka	2	1/-	9	18	108months	-/1/1
Ingrid	4	-/-	10	14	375days 13months	3/2/-
Jannis	1	-/-	11	11		1/-/-
Tessan	1	-/-	11	11		1/-/-
n	21	4/2			10	10/7/5

In Liberec ZOO there were born 22 infants in 21 birth. In summary 10 males and 7 females were born and the rest, altogether five infants, was with an undetermined sex. In one case we registered the birth of twins - genetically identical females. Only two last infants that were born in 1997 (Timmy and Johnny) were reared by their own mothers. The data on the seasonality of reproduction are presented in the table 3. The maximum from the 21 registered births was in October. However, remarkable seasonality in births has not been registered. The infants were born practically during the whole year.

Table 3. Seasonality of chimpanzees reproduction

Months	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Liberec	3	3	3	1	2		1	1		4	1	2

The maximum number of births from one female is six, but we registered pathological births in three cases from these: two abortions and one dead-born infant. The birth of twin in Liberec ZOO has occurred in one case only. It was third gravidity of female Ingrid. In this case were born twins - genetically identical females. The birth was during the night and the infants were born about five o'clock in the morning. As in the preceding cases female Ingrid had not shown any interest in her infants.

We can state generally that reproductive parameters of chimpanzees in captivity (e. g. first pregnancy, first birth) are accelerated compared to wild conditions. The number of infants is higher in zoological gardens than in nature as well. However this is a result of human care and good level of veterinary control.

This study has been partially supported by the Grant Agency of Czech Republic grant projects no. 206/96/0166 and 206/99/1697.

V roce 2000 jsme řešili několik zajímavých případů. Šimpanzice Ingrid dosud neodchovala sama žádné mládě. Starost o své potomstvo vždy přenechala adoptivním matkám z řad ošetřovatelek. Vzhledem k tomu, že ostatní samice odchovávají mláďata bez problémů, bylo rozhodnuto nasadit Ingrid vhodnou antikoncepci. Na základě zkušeností z renomovaných zoologických zahrad západní Evropy byl zvolen preparát Norplant, který se implantuje do podkoží na dobu tří let. Samice byla před aplikací imobilizována a při sonografickém vyšetření byla zjištěna gravidita. Za těchto okolností nebylo možno antikoncepci aplikovat. Vhodná situace nastala až po spontánním abortu, který po čase následoval. Při aplikaci byly využity zkušenosti z humánní medicíny s tím rozdílem, že lokalizace implantátu za lopatku je vhodnější z hlediska předpokládané snahy zvířete si implantát odstranit. Antikoncepce se zatím jeví jako účinná.

U samice jaguára vzniklo podezření na nádorové onemocnění. Po imobilizaci a sonografickém vyšetření bylo diagnostikováno nádorové onemocnění mléčné žlázy, novotvar se podařilo odstranit úspěšným chirurgickým zákrokem. Přes problematicky realizovatelnou pooperační péči se rána zhojila dobře.

Hřebeč zebry Chapmanovy vykazoval příznaky kulhání třetího stupně. Stav se postupně zhoršoval. Při provedené imobilizaci zvířete nebyla klinickým ani rentgenologickým vyšetřením potvrzena očekávaná infekce v kopytě. Byla aplikována antibiotika a až při opakované imobilizaci byl diagnostikován nášlap. Po otevření kopyta se stav rychle upravil.

V průběhu celého roku jsme se zabývali onemocněním šimpanziho mláděte Vanilky.

Ze všech nám dostupných laboratorních vyšetření, z nichž část byla zajištěna v zahraničí, nevyplývala jasná diagnóza. Nervové příznaky nemocného mláděte vzdorovaly medikamentózní léčbě. Vzhledem k omezeným terapeutickým možnostem našeho pracoviště, jsme se spojili s německým centrem specializovaným na choroby primátů.

Šimpanz byl odeslán ke komplexnímu vyšetření, na jehož základě byla vyslovena nepříznivá prognóza onemocnění. Po zvážení všech okolností byla zvolena humánní eutanazie.

U mláděte kozy šrouborohé byla po útku dospělým zvířetem zjištěna kýla na boku.

Při chirurgickém zákroku byla zjištěna nejenom kýla břišní stěny, kdy střevní klíčky vyplňovaly dutinu v podkoží, ale vrstvaly také do otvoru v hrudníku, což nebylo při klinickém vyšetření zjištěno. Po odstranění střevních klíčků vzniknul pneumothorax, který se ale podařilo rychle uzavřít. Přes proklamovanou nízkou odolnost těchto zvířat, se mládě dobře zhojilo.

Samec antilopy bongo se začal jevit apaticky a snižoval příjem potravy, velmi často ležel a hubnul. Vzhledem k důvěře mezi zvířetem a ošetřovateli bylo možno odebrat vzorky krve bez imobilizace. I když laboratorní vyšetření vypadalo velice nepříznivě, samec se po nasazení antibiotik výrazně zlepšil. Stav se posléze zcela upravil.

imobilizace 0,1 jaguára
Immobilization of 0,1 Jaguar (*Panthera onca*)

Žirafí samec Benito byl vzhledem k příbuzenské plemenitbě vyrazen z chovu. Mírně přerostlé paznechty a keloid na pravé pánevní končetině se jevily italskému nabyvateli jako závažný problém. Ve spolupráci se zástupcem transportní německé firmy panem Royem Smithem, jsme přistoupili k imobilizaci a odstranění uvedených nedostatků. K usnutí zvířete byl zvolen koncentrovaný medetomidin, který se v našich podmínkách obvykle neužívá pro svoji vysokou cenu. Rovněž místo imobilizace ve venkovním výběhu neodpovídalo našim zvyklostem. Přes dramatický nástup narkózy zvíře posléze ulehlo a bylo možné úpravu paznechtů a odstranění keloidu provést. Po nitrožilním podání antidota Antisedan se samec opět bez problémů postavil. Tento způsob imobilizace u tohoto druhu zvířete byl v naší zoo a podle našich dostupných informací v České republice proveden poprvé.

Přes výměnu samice bílého tygra za nepřibuzného se nedostavil dosud tolik touzebně očekávaný úspěch v podobě odchovu mláďat bílých tygrů. Byla dohodnuta spolupráce s odborníky z Výzkumného ústavu v Berlíně, kteří se touto problematikou zabývají. V první etapě se obě zvířata uspala a bylo provedeno gynekologické a andrologické vyšetření. Sonografickým vyšetřením samice a vyšetřením spermatu samce, získaného elektroejakulací, nebyly zjištěny žádné odchylky od normálu. V současné době pokračuje sběr vzorků trusu za účelem zjištění kolísání hormonálních hladin, tímto vyšetřením bychom měli získat informace o pohlavním cyklu samice. Cílem je zjistit maximum údajů o pohlavním cyklu samice a tyto poznatky využít k případnému umělému oplodnění.

tygr indický - bílá forma
White tiger

slon indický, slon africký
Indian elephant, African elephant

Významné návštěvy v ZOO Liberec v roce 2000

24. 3. - Naši ZOO navštívil chargé d'affaires Dr. Sylvester B. Rascher z Jihoafrického velvyslanectví v Praze a nabídl nám prezentaci plakátů týkajících se jižní Afriky ve výstavní hale ZOO po dobu jednoho roku. Jeho nabídku jsme rádi přivítali.
10. 4. - P. Robert Ollason ze ZOO Edinburgh opět navštívil naši ZOO po pěti letech, aby se přesvědčil, co vše se za tu dobu u nás změnilo a naplánoval na květen 2000 návštěvu 49 lidí ze Spolku přátel ZOO Edinburgh.
28. 4. - Naši ZOO navštívilo 7 pracovníků ředitelství ZOO Katowice, kteří se zajímali o technické novinky, výběhy a expozice zvířat v naší ZOO.
- V týdnu od 9. - 12. 5. se konala postkonferenční exkurze po českých zoologických zahradách pro účastníky mezinárodního pracovního setkání vedoucích pracovníků zool. zahrad, které se konalo v ZOO Lešná a v rámci této exkurze navštívili naši ZOO 3 zástupci ZOO Riga, 4 zástupci ředitelství ZOO Moskva a 8 zástupců Asociace rusky mluvících zoolog. zahrad (EARAZA).
16. - 18. 5. - Ředitel ZOO RNDr. J. Janeček navštívil ZOO Zürich za účelem uskutečnění výměny zvířat.
22. 5. - Ředitel ZOO RNDr. J. Janeček navštívil Deutsches Primatenzentrum v Göttingenu za účelem transportu 1,2 tamarin pinčí.
24. 5. - Naši ZOO navštívili ředitelé českých a slovenských zoologických zahrad při příležitosti slavnostního otevření Pavilonu tropů.
26. 6. - Naše ZOO byla poctěna významnou návštěvou pěti představitelů Čínské Asociace zoologických zahrad (CAZG) ze ZOO Peking, ZOO Guangzhou a ZOO Chengdu, kteří prohlásili, že kolekce zvířat v naší ZOO je světově významná a mimořádná, a byli velice zaujati našim novým Pavilonem tropů. Zároveň jsme jednali s těmito představiteli o vzájemné výměně zvířat.
20. 7. - Naši ZOO navštívil tým specialistů z Deutsches Primatenzentrum za účelem odborné pomoci v chovu primátů.
19. - 24. 9. - Účast ředitele ZOO RNDr. J. Janečka na zasedání EAZA/EEP v dánském Alborgu.
25. 9. - Naši ZOO navštívilo 12 zástupců Britské Federace zoologických zahrad, kteří byli zaujati kolekcí našich zvířat. Při této příležitosti se nám nabídla možnost spolupráce v chovu gepardů, orlosupů a kondorů velkých s holandským chovným centrem "Wassenaar Wildlife Breeding Centre".
14. 10. - 2. 11. - Ředitel ZOO RNDr. J. Janeček se zúčastnil konference Světové organizace zoologických zahrad (WZO) v Palm Desert, Kalifornii a exkurzi po kalifornském pobřeží, Arizoně a Nevadě. Na této konferenci RNDr. J. Janeček měl tu čest představit naši ZOO jako nového člena Světové organizace zoologických zahrad.
9. 12. - Tým specialistů z berlinského Institutu pro výzkum zvířat v ZOO a volně žijících zvířat zjišťoval zdravotní stav bílých tygrů v naší ZOO.

Pavilon tropů
Tropical pavilion

Návštěvnost ZOO (Attendance ZOO)

	rok 1999	rok 2000
Počet návštěvníků ZOO Liberec	364 271	360 917

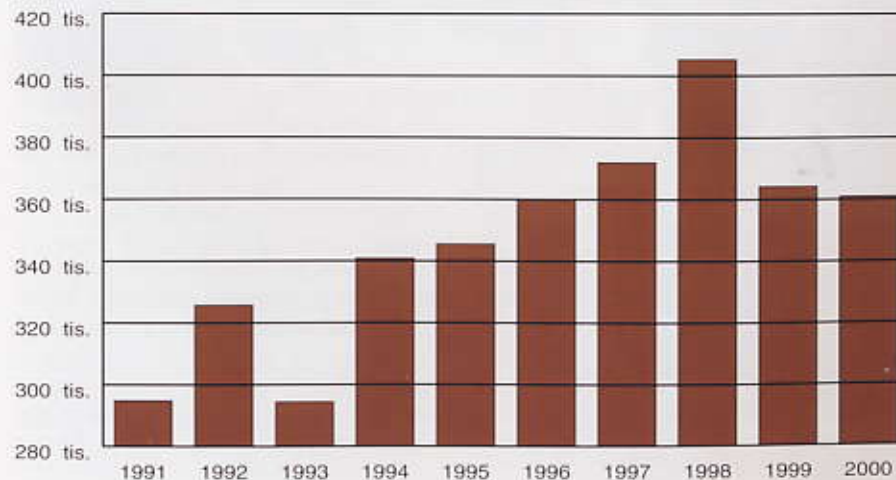
Jedná se o průměrnou návštěvnost v posledních letech.

V porovnání s rokem 1999, kdy ZOO Liberec navštívilo 364 271 návštěvníků je to o 3 324 osob méně. Návštěvnost tohoto zařízení ovlivňuje zejména nepříznivé počasí a zábavné centrum BABYLON s nově otevřeným aquaparkem.

návštěvníci v ZOO Liberec
visitors in the Liberec ZOO

Grafické vyjádření návštěvnosti ZOO Liberec v tisících návštěvníků za roky 1991 - 2000

Nejvýznamnější akce

V polovině měsíce ledna nás navštívily děti z uprchlického tábora Bělá p. Bezdězem. Připravili jsme pro ně prohlídku zasněžené ZOO a atraktivní krmení lachtanů. Akce byla mediálně podpořena Českou televizí a TV Genus. Na závěr akce předaly děti ekolog. pracovníci pí Sedláčkové malované obrázky a ukázky prací z keramické dílny.

V měsíci dubnu se v ZOO konala ekologická akce s názvem "Zvonění budíků". Akce se uskutečnila 22. 4. na Den Země. Cílem bylo upozornit na lidmi páchané ekologické škody. V ZOO Liberec se do této akce zapojilo celkem 90 zvonících budíků. Akce byla mediálně podpořena státními a regionálními médii.

Za velice významnou událost považujeme návštěvu delegace Čínské asociace zoologických zahrad (CAZG) složené z představitelů největších zoologických zahrad Číny a představitelky Unie čínských zoologických zahrad, kteří navštívili naši ZOO v červnu.

Den 24. 5. byl pro naši ZOO dalším významným dnem. Otevřeli jsme a zpřístupnili jeden z nejvýznamnějších a nejmodernějších pavilonů v českých ZOO - Pavilon tropů. Jedná se o dvoupodlažní zasklenou budovu s bujnou tropickou vegetací, skalisky, vodopády, potůčky a bazény. Převažují zde ptáci různých druhů, jsou tu též hadi, krokodýli, želvy, opice a mnoho dalších živočichů. Těto vý-

dětský den v ZOO
„Children's day“ in the ZOO

znamné události byli přítomni zástupci města v čele s primátorem ing. Jiřím Kittnerem, ředitel zoologických zahrad se svými zástupci - sdružení v Unii českých a slovenských zoologických zahrad, významní hosté a také herec Vl. Brodský, který společně s akademickým malířem p. Jirou pokrtil mládě vzácného makaka lvího jménem Broďa.

V roce 1999 jsme u příležitosti 80 let ZOO Liberec otevřeli výstavní síň v areálu ZOO výstavou na téma „Historie a současnost ZOO Liberec“. V roce 2000 jsme ji doplnili expozicí plakátů jižní Afriky a obrázky malovanými našimi šimpanzi, které jsou součástí rozsáhlé studie lidoopů. Výstava je otevřena po celý rok.

malování dětí MS na asfalt
painting on asphalt by children from nursery school

Již podruhé jsme se zúčastnili Veletrhu Fantasy 2000 v Praze jako jediná zoologická zahrada ČR a jediný zástupce kulturního zařízení Liberec. Veletrh se zabývá využitím volného času a naše účast společně se šimpanzicí Majoránkou měla obrovský ohlas.

V DDM Rumburk každoročně přebíráme peněžní dar pro ZOO. Ani v roce 2000 tomu nebylo jinak. Společně se šimpanzicí Majoránkou jsme si s dětmi povídali o ZOO a nových přírůstcích.

Při příležitosti konce letních prázdnin a blížícího se konce tisíciletí jsme společně s rádiem EuroK uspořádali 2.9. hudební odpoledne plné her, hudby a soutěží pro děti. V poledne proběhla oslava prázdninového Silvestra s přípitkem a ochutnávkou dětského sektu za účasti poslance parlamentu ČR Ing. Jiřího Drdy.

V říjnu jsme oslavili Mezinárodní den zvířat soutěžním odpolednem pro děti. Společně s redakcí deníku MF Dnes a novým rádiem Kiss jsme připravili mnoho zajímavých soutěží pro děti i dospělé.

V prosinci naše Zoologická zahrada uspořádala společně se sponzory mikulášskou nadílku. Děti si mohly zasoutěžit, svězt se vláčkem a podívat na předvádění slonů a lachtanů. Také nás navštívil Mikuláš s čerty. Akce se též zúčastnily děti z Dětského domova v Liberci. Přišly do ZOO společně s redaktory rádia EuroK, Mikulášem a čerty. S chutí si všichni zasoutěžili. Odměnou pro všechny byla mikulášská nadílka plná sladkostí.

Naši ZOO navštívily děti z Centra zdravotní a sociální péče Liberec, které nám předaly finanční dar pro ZOO. Za odměnu jsme pro ně uspořádali besedu v Pavilonu opic a šimpanzů za přítomnosti šimpanzice Majoránky. Na závěr jí děti předaly banány a pohladily si ji. Akce proběhla za účasti sdělovacích prostředků.

V roce 2000 jsme prohloubili spolupráci s centrem Babylon, došlo k vzájemné výměně propagačních materiálů a některé akce konané v ZOO nebo Babylonu byly doplněny živými zvířaty. Například naše několikanásobná účast v Královské zahradě centra Babylon na tzv. Babylonských hrách s našim minivláčkem ZOO Liberec a ukázkou některých zvířat.

den zvířat - soutěžní odpoledne s MF Dnes a rádiem KISS
„The Day of animals“ with „MF Dnes“ and „Radio Kiss“

Propagace ZOO Liberec

Zoologická zahrada Liberec se každým rokem stává atraktivnější, zajímavější a z pohledu chovatelského a vzdělávacího i velice významným kulturním zařízením. Je to i zásluhou zvýšené propagace ZOO, ať už mediální, tak i pořádáním různých akcí konaných v ZOO i mimo ni.

Na začátku roku jsme slavnostně vypustili do bazénu k našim samicím Tině a Lize dovezeného samce lachtana hřivnatého Filipa. Přítomna byla regionální media, která o této významné události informovala.

Propagační pracovnice p. Sedláčková informovala v průběhu celého roku rozhlasové posluchače, čtenáře a televizní diváky o novinkách a zajímavostech v ZOO. Informováni byli i posluchači Radia Tep Teplice, se kterým jsme opět navázali spolupráci. Naše spolupráce s různými médii je důležitou součástí naší práce. V oblasti televizního vysílání je to zejména TV Nova, TV Prima,

otevření Pavilonu tropů a křtiny mahaka licho
Opening of the Tropical pavilion and „baptism party“ of Lion-tailed macaque

Česká televize, TV 3, s regionálními TV Genus, Terra, RTM, TV1. Dále jsme se prezentovali v časopisech Planeta zvířat, Bludišťák, ANO, PÁ (dětský kreslený časopis), Světem zvířat, v silničním a informačním katalogu Dasis, v mysliveckém kalendáři Silva Bohemica, v katalogu Praha a turistické perly ČR, katalogu Relax 2000 a Haló magazínu. Volební noviny Libereckého kraje oživil obrázek našich bílých tygrů. Potěšily nás i obrázky naše šimpanze Jimmieho uvedené ve dvou knihách.

Zúčastnili jsme se vydání praktické příručky pro milovníky koček – Kočky 2000, kde jsou dvě strany věnované ZOO Liberec.

Každý rok vydáváme Výroční zprávu, která svým obsahem pojednává o celoročním dění v ZOO Liberec (např. přírůstky, chované druhy, stavby atd.). Výroční zpráva je pak rozepisována do mnohých zoologických zahrad na světě.

Se šimpanzí Majoránkou jsme se zúčastnili pořadu GO GO SON. Pořad vysílala TV Nova a díky naší Majoránce měl veliký ohlas. Také naše účast v pořadu České televize Neváhej a toč ! proběhla bez problémů a naše Majoránka se chovala jako opravdová herečka.

Úzce spolupracujeme s redakční radou Zpravodaje liberecké radnice.

Poprvé se nám podařilo umístit poutač bílých tygrů do rekreační oblasti Doksy.

Také naše propagační materiály jsme rozšířili o nové pohlednice, informační letáky a trička s motivem bílých tygrů.

Během letního období se v naší ZOO Liberec natáčel pořad o zvířatech chovaných v ZOO. Jedná se o seriál vypovídající o vzácných a ohrožených druzích nazvaný „Přežili rok 2000“. Pořad bude uveden na TV3.

Naše ZOO dala souhlas místnímu hokejovému klubu k použití názvu HC Bílí tygři Liberec. Jde o významnou celostátní propagaci naší zoologické zahrady.

V závěru roku byla deníkem Liberecký den vyhlášena anketa Osobnost roku 2000. Mezi osobnosti roku byl občan města Liberec navržen i ředitel ZOO Liberec RNDr. Josef Janeček, který při vyhlášení výsledků ankety obsadil velice významné druhé místo.

křtiny mahaka licho
„baptism party“ of Lion-tailed macaque

Dne 4. 2. 2000 bylo řediteli Zoologické zahrady Liberec prezidentem Světové unie zoologických zahrad oficiálně písemně oznámeno, že byla Zoologická zahrada Liberec přijata do této prestižní organizace. Ředitel ZOO se tak mohl poprvé v historii zúčastnit konference této světové organizace, která se konala v kalifornském Palm Desert – USA. Dostal tam možnost pomoci diapozitivů představit Zoologickou zahradu Liberec. Úroveň ZOO a kolekce zvířat byla velkým překvapením především pro zaoceánské zoologické zahrady. Otevřely se tak nové možnosti pro budoucí spolupráci.

Za velice významné považujeme zřízení našich internetových stránek. Prezentace na internetu je důležitou součástí propagace naší ZOO, obsahuje mnoho zajímavostí.

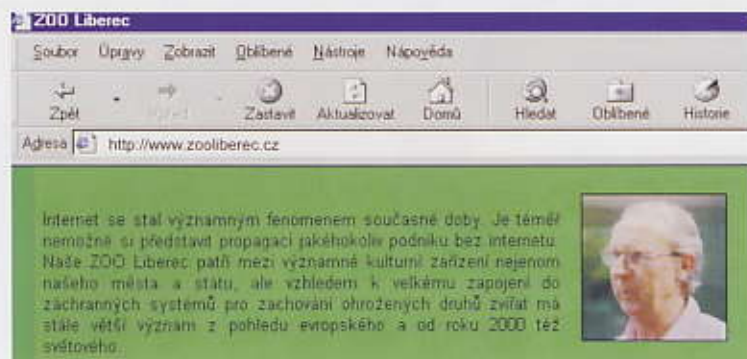
Odezva na vystoupení ředitele RNDr. Josefa Janečka na konferenci WZO v USA se projevila velkým zájmem o naše internetové stránky. Například v listopadu se jednalo o 658 celkových vstupů, z toho 107 z USA, 44 ze Slovenska, 35 z Německa, 28 ze Švýcarska, 7 z Kanady, 5 z Austrálie, 4 z Japonska a další.

návštěva čínské delegace v Pavilonu tropů
visit of Chinese delegation in the Tropical pavilion

Zoologická zahrada Liberec je členem Evropské asociace zoologických zahrad (EAZA). Ředitel Zoologické zahrady Liberec RNDr. Josef Janeček je členem tří odborných komisí EEP v rámci EAZY. Zoologická zahrada Liberec je členem Světové unie zoologických zahrad – Mezinárodní unie ředitelů zoologických zahrad (WZO-IUDZG). Zařadila se tak mezi 150 nejvýznamnějších zoologických zahrad světa. Je členem Unie českých a slovenských zoologických zahrad a členem Unie stanic pro záchranu živočichů ČR.

Nové formy prezentace ZOO Liberec

Právocdní slova ředitele ZOO Liberec
RNDr. Josefa Janečka v internetové prezentaci

Společnost SKK TRADE s.r.o., Liberec, nabídla v roce 2000 řediteli ZOO Liberec RNDr. Josefu Janečkovi spolupráci při prezentování liberecké zoologické zahrady na internetu.

Postupně jsou pracovníky naší společnosti připravovány potřebné materiály, ze kterých se vytvářejí jednotlivé kapitoly o ZOO Liberec. Vzhledem k tomu, že činnost ZOO Liberec je svým rozsahem velmi zajímavá, vzniká zde soubor informací, které budou splňovat jak požadavky obecného diváka, tak i požadavky odborníků.

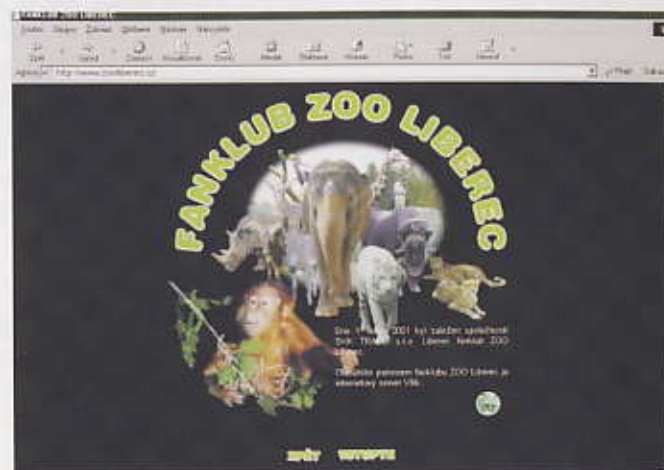
Věříme, že tyto internetové stránky podnítí k návštěvě tohoto unikátního zařízení.

SKK TRADE s.r.o., Liberec
info@skktrade.cz

Úvodní stránka internetové prezentace ZOO Liberec

Součástí prezentace zoologické zahrady se stal FANKLUB ZOO LIBEREC

Úvodní strana „Fankluba ZOO Liberec“
Oficiálním patronem tohoto klubu je Vilík - server libereckého kraje - www.vilik.cz

Vyvrcholením první etapy internetové prezentace ZOO Liberec bylo spuštění oficiálního doménového jména:

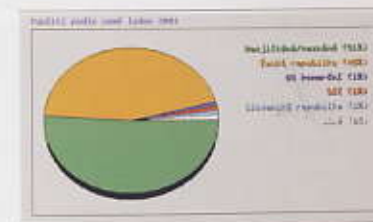
www.zooliberec.cz

Statistiky přístupů pro internetovou prezentaci ZOO LIBEREC

(období statistiky: říjen - prosinec 2000)

Internetová prezentace ZOO Liberec se okamžitě po svém zařazení na server Vilík zařadila mezi nejnavštěvovanější projekty a tuto pozici si drží díky aktualizaci a doplňování nových údajů dodnes.

Naj 18 z 18 zemí celkem							
#	Navštívené	Procento	Střezba	Procento	Země		
1	23926	51,12%	20078	51,79%	94666	51,04%	Republika Československá
2	21172	43,23%	17324	44,39%	76413	42,31%	Česká republika
3	688	1,47%	540	1,38%	2348	1,31%	127 komerčních
4	371	0,79%	285	0,74%	990	0,56%	Čína
5	261	0,56%	244	0,62%	1053	0,60%	Slovenská republika
6	117	0,25%	65	0,17%	486	0,27%	Československo
7	61	0,13%	60	0,15%	247	0,14%	Itálie
8	56	0,12%	49	0,12%	148	0,08%	Itálie
9	41	0,09%	32	0,08%	127	0,07%	Itálie
10	33	0,07%	32	0,08%	141	0,08%	Francie
11	19	0,04%	19	0,05%	86	0,05%	Australská území
12	16	0,03%	11	0,03%	37	0,02%	Japonsko
13	15	0,03%	15	0,04%	55	0,03%	Belgie
14	15	0,03%	6	0,02%	4	0,00%	USA (USA)
15	8	0,02%	1	0,00%	6	0,00%	USA (USA)
16	7	0,01%	6	0,02%	15	0,01%	Itálie
17	1	0,00%	1	0,00%	30	0,02%	Itálie
18	1	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	Itálie

Výstavba, údržba a rozvoj ZOO Liberec v roce 2000

Zoologická zahrada v Liberci leží v malebném údolí Jizerského potoka. Poloha, tradice a zajímavé expozice vytvořily podmínky pro vysokou návštěvnost tohoto kulturně výchovného zařízení města Liberce.

Pro udržení dobré úrovně zoologické zahrady je třeba věnovat soustavnou péči obnově a údržbě chovných zařízení.

Zpracovaný generel výstavby a rozvoje nových zařízení je pravidelně doplňován v souladu s nejnovějšími poznatky v chovu zvířat. Budování občerstvovacích a odpočinkových zařízení, dětských koutků je dáno pozorností a péčí o návštěvníky. Roční plán údržby a výstavby řídí sled prací v ZOO tak, aby celkový vzhled zejména chovná zařízení, zeleně a parkové úpravy byly na dobré úrovni.

V roce 2000 byly prováděny v oblasti údržby a obnovy následující práce:

- a) přestavba chovných objektů v rámci investiční výstavby
  - dokončení rekonstrukce výběhu šelem II. etapa – byl vytvořen předpoklad rekonstrukce Pavilonu šelem
  - rekonstrukce Pavilonu šelem a výběhů – investice z rozpočtu Města Liberce
  - odvodnění a oplocení – údržovací práce u stáji
  - přístřešek pro návštěvníky v horní části ZOO
  - rekonstrukce výběhu velbloudů
  - přístřešek – dvůr objektu v Javorové ulici
  - zavlažovací zařízení v Pavilonu tropů
  - dřevěná ubikace pro kasuáry
- b) oprava a údržba chovných a obslužných zařízení
  - vnitřní vybavení interiéru Pavilonu tropů – osazení parkosů, hnízdišť, výsadba rostlin, navení písku a kůry
  - oprava a výměna vnitřních boxů u žiraf
  - výroba a osazení česel u vtoku do jezírka
  - oprava oplocení a nátěry v areálu ZOO za objektem dílen
  - zhotovení stříšek a paland ve výbězích šelem
  - výroba a instalace speciální bedny pro tygry – vytvoření podmínek pro pobyt venku ve výbězích při nutné demolici Pavilonu šelem
  - zhotovení palisády ve výběhu u antilop bongo
  - úprava dvorečků u antilop koňských
  - výroba a instalace květníků před Pavilonem tropů
  - úprava severní straně Labutího jezírka včetně zhotovení krmných plat
  - výsadba bambusu v areálu ZOO
  - výsadba živého plotu po obvodu areálu ZOO
  - výroba a osazení krmelců pro kozorožce dagestánské
  - oprava poškozených vrat a úprava vjezdu u stáji
  - periodické revize el. zařízení plynových spotřebičů a hromosvodů v průběhu roku
  - výsadba okrasných rostlin, údržba zelených ploch a péče o lesopark
  - zřízení napajedla ve výběhu velbloudů
  - údržovací práce odvodňovacího systému
  - úprava a zavedení vyhřívání kamenů v teráriích v Pavilonu tropů

nátěry výběhů a oplocení areálu ZOO

nátěry fasády dřevěného objektu Čapi hnízdo, malování ubikací a hospodářské budovy
zhotovení betonových podstavců pro výcvik slonů

c) projektová příprava

prováděcí dokumentace rekonstrukce výběhu velbloudů a zeber

prováděcí dokumentace pro výstavbu ubikace takinů zlatých a pand červených – oba objekty je nutné realizovat z důvodu dovozu zvířat z Číny

přístřešek Javorová ulice – studie a prováděcí projekt

prováděcí dokumentace na el. ohradníky pro výběhy v horní části ZOO

rekonstrukce pavilonu šelem a výběhů
Reconstruction of the pavilion for big cats and outside enclosures

úprava výběhů u velbloudů a zeber
adaptation of the outside enclosures for camels and zebras

Neinvestiční prostředky v roce 2000

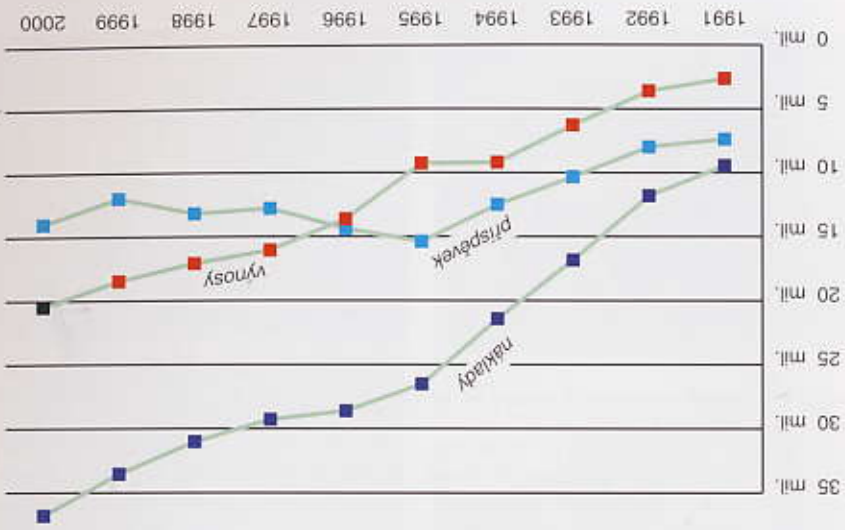
14 000	príspevek zriazovatele
14 000	príspevek na chov vzacných a ohrozených druhů zvirat a na nadregionální úkoly - učelový
2 546	vstupné
11 264	vstupné
5 946	komplexní služby pro návštěvníky (tržby za prodané zboží)
952	prodej zvirat
646	darů
1 677	další příjmy
37 031	Příjmy celkem
1 572	materiál vč. materiálu na vlastní opravy a udržování
4 480	krmiva, sěťva, krmná zvěř
810	nákup zvirat
179	léčiva a zdravotnický materiál
2 683	energie a PHM
3 305	portovaci cena prodaného zboží
4 320	opravy a udržování
3 492	služby
11 096	osobní náklady
871	ostatní finanční náklady
3 990	odpisy hmotného investičního majetku
233	hospodářský výsledek, zisk + (fondy)
37 031	výdaje celkem
Investice 2000	
2 137	převod zůstatku FRIM z r.1999
59	zlepšený hospodářský výsledek roku 1999
3 990	odpisy HIM
10 000	posítky na rekonstrukci pavilonu šelem v rozpočtu Města Liberec
16 186	zdroje celkem
Cerpání:	
284	- stavební - úhikace pro kasárny
145	- strojní (včetně movité)
526	na technické zhodnocení majetku - výběhy šelem
10 000	- pavilonu šelem
2 357	- dalšího svěřeného majetku
1 199	převod zdrojů na r. 2001
16 186	cerpaní celkem

od roku 1991 do roku 2000

Rok	Výnosy z vl. čim. v tis. Kč	Prisp. EEP v tis. Kč	Prisp. zřiz. v tis. Kč	Naklady v tis. Kč	Návštěvnost v tis. osob	Soběstačnost %
1991	2 649	500	7 385	9 457	304	28,0
1992	3 607	730	7 980	11 813	347	30,5
1993	6 284	730	10 340	16 852	305	37,3
1994	9 204	880	12 500	21 430	346	42,9
1995	9 283	1 098	15 398	25 615	351	36,2
1996	13 628	1 683	14 400	28 613	368	47,6
1997	16 066	1 750	12 800	29 283	385	55,5
1998	17 095	1 840	13 197	31 030	405	55,4
1999	20 064*	1 540	12 000	33 545	364	59,8
2000	20 485	2 546	14 000	36 798	361	55,7

* z toho rez. fond 1 586 tis. Kč

Zvýšením vstupného do ZOO v květnu, výsokou aktivitou při získávání sponzorských darů, zvýšeným příjmem z prodaje služeb, zboží a zvirat bylo i přes sníženou návštěvnost dosaženo rekordních vlastních příjmů. Soběstačnost Zoologické zahrady Liberec činí v roce 2000 55,7 %.

Dárci a sponzoři 2000

Jednotlivci

Ing. Absolon T., Liberec	20 000,-	Olšanská L., Mnichovo Hradiště	1 200,-
Pánková M., Hotel "Na Vyhličce Kořenov"	10 000,-	Joneš B., Liberec	1 000,-
David M., Chrástava	10 000,-	Praus P., Liberec	1 000,-
Schwarz K., Prostřední Bečva	5 000,-	Kořínková M., Liberec	1 000,-
Leitnerová E., Nová Ves n. Nisou	5 000,-	Mgr. Kočí L., Nová Ves n. Nisou	1 000,-
rodiče a děti Centra zdraví a soc. péče, Liberec	4 400,-	MUDr. Gillár J., Liberec	1 000,-
Křížová E., Liberec, Harásková Z., Praha	2 000,-	Rezek M., Štětí	1 000,-
Horská I., Liberec	2 000,-	Kadečková V., Liberec	800,-
Petříček J. - El. stroje, Liberec	1 520,-	Dusil V., Kladno	500,-
JUDr. Kopecký I., Liberec	1 500,-	Dr. Štíl V., Chříbská III.	500,-
Maděrová V., Turnov	1 500,-	Strnadová R., Liberec	500,-
Komárková L., Kníže T., Hradec Králové	1 440,-	Sýkorová J., Liberec	500,-
Pallasová V., Liberec	1 300,-	Stříbrný J., Liberec 25	458,-
		Kejklíčková E., Liberec	350,-
		Hynková B., Kutná Hora	200,-
		a další anonymní dárci	80 966,-

Firmy a společnosti

Schöller, Praha	200 000,-	Mita PRESS, Praha	775,-
Hostinské oplatky s.r.o., Hostinné	104 367,-	Časopis "Bludiště", Praha	540,-
Nadace Preciosa, Jablonec n. Nisou	100 000,-	Jandek - Divíšek, Liberec	525,-
SKK Trade s.r.o., Liberec	44 156,-	Světlušky z Vataki, Jablonec n. Nisou	500,-
General Bottlers, Praha (Pepsi-Cola)	40 000,-	Sozialzentrum Hameln - Rymont, SRN	500,-
DDM, Rumburk	8 809,-	ZŠ Přelouč, Obránců míru, tř. 6.C	300,-
Global express s.r.o. sever, Liberec	3 773,-	Animalco a.s., Praha	50 000,-
DDM Na Vystavišti, Mladá Boleslav	1 500,-	Kooperativa pojišťovna a.s., Liberec	46 136,-
Lanová dráha Ještěd, Liberec	1 440,-	Česká spořitelna a.s., pobočka Liberec	20 000,-
Mateřské školy Liberec	920,-	Filinger a.s., Liberec	5 000,-

Všem jmenovaným i anonymním dárcům děkujeme za pomoc a poskytnuté příspěvky a věříme, že nám i nadále zachovají svou přízeň.

parková úprava je nedílnou součástí ZOO
Parks landscaping is the integral part of the ZOO

malakú líč
Lion-tailed macaque

kozorožec dágestánský
East Caucasian Tur

gepard šibhy
Chverch

samice pžímoně severního narozena 2. 6.
female Muskox born on the 2nd June

bongo lesní
Bongo antelope

samice žirafy Rothschildovy narozena dne 27. 1.
Female Rothschild giraffe born on the 27th January